

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра економіки підприємства і міжнародного бізнесу

06-01-161М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання практичних завдань та самостійної роботи із
навчальної дисципліни
«Управління знаннями в міжнародній корпорації»
для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за
освітньо-професійною програмою «Міжнародні економічні
відносини» спеціальності 292 «Міжнародні економічні
відносини» денної та заочної форм навчання

Рекомендовано науково-
методичною радою з якості
ННІЕМ
Протокол №1 від 02.09.2021

Рівне – 2021

Методичні вказівки до виконання практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Управління знаннями в міжнародній корпорації» для здобувачів вищої освіти першого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Міжнародні економічні відносини» спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» [Електронне видання] / Срібна Є. В. – Рівне : НУВГП, 2021. – 15 с.

Укладач:

Срібна Є. В., к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу.

Відповідальний за випуск: Кушнір Н. Б. к.е.н., професор, завідувач кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу.

Керівник групи забезпечення спеціальності

Жемба А. Й.

© Є. В. Срібна, 2021
© НУВГП, 2021

ЗМІСТ

Загальні положення	4
Тематичний зміст навчальної дисципліни	5
Методичні рекомендації до проведення практичних занять	8
Практичне заняття № 1. Сутність знань, навчання та досвіду	8
Практичне заняття № 2. Концептуальні підходи в формуванні та реалізації знань бізнесі	8
Практичне заняття № 3. Життєвий цикл знань	9
Практичне заняття № 4. Сутність та формування економіки знань	9
Практичне заняття № 5. Міжнародні корпорації як джерела та носії знань	10
Практичне заняття № 6. Знання як вирішальний фактор конкурентоздатності міжнародної корпорації	10
Практичне заняття № 7. Система підбору та кадрового забезпечення міжнародної корпорації	11
Практичне заняття № 8. Концепція місії міжнародної корпорації та система формування знань	11
Практичне заняття № 9. Підходи в управлінні знаннями в міжнародній корпорації	12
Практичне заняття № 10. Боротьба знаннями	12
Практичне заняття № 11. Особливості управління знаннями в зовнішньоекономічній діяльності міжнародної корпорації	13
Практичне заняття № 12. Міжнародні корпорації як етап формування суспільства знань.	13
Перелік орієнтовних тем для індивідуальної науково-дослідної роботи студента	14
Рекомендована література	

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Навчальна дисципліна «Управління знаннями в міжнародній корпорації» визначає важливу роль у професійній підготовці майбутніх фахівців з міжнародних відносин.

Метою вивчення дисципліни є опанування студентами теорією та практикою ефективного управління знаннями в сучасних корпораціях.

Основними завданнями вивчення дисципліни є

–вивчення принципів, способів, механізмів управління знаннями в корпораціях;

–ознайомлення студентів з етичними і правовими нормами, які регламентують діяльність менеджера в галузі управління знаннями;

–набуття навиків, які необхідні для постановки і практичного вирішення питань управління знаннями в корпорації.

За результатами вивчення дисципліни студенти повинні:

знати:

–основні концепції управління знаннями в корпорації;

–сучасні методи і технології управління знаннями в корпорації;

–ефективні моделі та успішні практики управління знаннями в сучасних корпораціях;

–основи побудови мотиваційної системи створення організаційного знання;

–проблеми і особливості української економіки щодо розвитку економіки знань в цілому і впровадження системи управління знаннями зокрема.

вміти:

–розрізняти знань та їх аналізувати;

–регулювати основні процеси управління знаннями;

–впроваджувати систему управління знаннями у своїй професійній діяльності;

–оперувати методами та інструментами оцінки інтелектуального капіталу корпорації.

Вивчення дисципліни «Управління знаннями в міжнародній корпорації» забезпечує отримання наступних програмних компетентностей:

Інтегральна компетентність	ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі міжнародних економічних відносин, що передбачає застосування певних теорій та методів організації міжнародної діяльності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов зовнішньоекономічного середовища.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 2 - Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
Фахові компетентності спеціальності (СК)	СК 4 - Здатність оцінювати масштаби діяльності глобальних фірм та їхні позиції на світових ринках. СК 5 - Здатність застосовувати кумулятивні знання, науково-технологічні досягнення, інформаційні технології для осягнення сутності феномену нової економіки, виявлення закономірностей та тенденцій новітнього розвитку світового господарства.

Вивчення дисципліни «Управління знаннями в міжнародній корпорації» базується на знаннях, отриманих з таких навчальних дисциплін, як «Транснаціоналізація світової економіки», «Міжнародний бізнес», «Міжнародні економічні відносини».

2. ТЕМАТИЧНИЙ ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Особливе місце у ході вивчення дисципліни «Управління знаннями в міжнародній корпорації» належить практичним заняттям, на яких відбувається закріплення теоретичних знань, отриманих на лекціях, семінарських заняттях та в процесі самостійної роботи над дисципліною. Перелік основних тем

практичних занять з навчальної дисципліни «Управління знаннями в міжнародній корпорації» наведений у таблиці 1.

Таблиця 1

Теми практичних занять

№з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Сутність знань, навчання та досвіду	2
2.	Концептуальні підходи в формуванні та реалізації знань в бізнесі	2
3.	Життєвий цикл знань	2
4.	Сутність та формування економіки знань	2
5.	Міжнародні корпорації як джерела та носії знань	2
6.	Знання як вирішальний фактор конкурентоздатності міжнародної корпорації	2
7.	Система підбору та кадрового забезпечення міжнародної корпорації	2
8.	Концепція місії міжнародної корпорації та система формування знань	2
9.	Підходи в управлінні знаннями в міжнародній корпорації	2
10.	Боротьба знаннями	2
11.	Особливості управління знаннями в зовнішньоекономічній діяльності міжнародної корпорації	2
Разом		22

Самостійна робота студента полягає у поглибленні знань та умінь під час вивчення тем навчальної дисципліни. Перелік основних завдань самостійної роботи з навчальної дисципліни наведений у табл. 2.

Таблиця 2

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назви тем практичних занять	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Еволюційний процес розвитку знань	8	11
2	Закони та знання – їх взаємообумовленість	8	11
3	Циклічність знань як протипага глобалізму	8	11
4	Економіка знань та господарська кмітливість	8	11
5	Знання без кордонів	8	11
6	Знання як чинник протипага та переваг у конкурентній боротьбі	8	12
7	Людський чинник як база формування знань	9	12
8	Місія як знання стратегічного розвитку корпорації	7	11
9	Внутрішнє та зовнішнє накопичення і передача знань міжнародній корпорації	8	11
10	Конфлікт знань	8	11
11	Штучний інтелект як навчання автоматизованого процесу управління знань міжнародних корпорацій	9	11
Всього		89	123

Самостійна робота потребує опрацювання додаткової навчальної літератури, нормативних документів, наукових праць та періодичних наукових видань. Систематизація теоретико-практичної інформації з вказаних джерел дозволить виконати поставлені завдання перед студентом, а також закріпити набуті знання на лекційних та практичних заняттях та розвинути практичні навички здійснення наукових досліджень.

3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 1

Тема 1. Сутність знань, навчання та досвіду

Мета: усвідомити реальну відмінність у розумінні знань, інформації та навчання.

Обговорення теоретичних питань:

1. Охарактеризуйте різноманітність знань.
2. Розкрийте сутність інформації.
3. Поясніть різницю між інформацією та знаннями.

Коли інформація стає знаннями?

4. Поясніть специфіку інформації як товару.
5. Дайте характеристику інтелектуальної діяльності з позиції формування знань.
6. В чому відмінність інтелектуального капіталу та знань?
7. Опишіть співвідношення знання та таємниці.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 2

Тема 2. . Концептуальні підходи в формуванні та реалізації знань у бізнесі

Мета: ознайомлення з розумінням підходів у формуванні знань в корпоративній системі бізнесу.

Обговорення теоретичних питань:

1. Розкрийте сутність піраміди знань.
2. Поясніть необхідність та доцільність комерціалізації інформації та знань.
3. Поясніть сутність генерації знань.
4. Охарактеризуйте сутність потенційної небезпеки монополізації знань.
5. Опишіть особливості застосування наукових методів при вивченні процесу формування знань.
6. Чи можлива криза знань.
7. Розкрийте суть принципу відносин у формуванні знань.
8. Охарактеризуйте систему документування знань та кінцеві її форми.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 3

Тема 3. Життєвий цикл знань

Мета: розуміння закономірностей послідовності у розвитку знань.

Обговорення теоретичних питань:

1. Охарактеризуйте необхідність впровадження концепції знань на підприємстві.
2. Охарактеризуйте стадії життєвого циклу знань підприємства.
3. Поясніть зміст трансферту знань із бази й від джерел.
4. Охарактеризуйте базові етапи життєвого циклу знань.
5. Поясніть європейський підхід у поясненні ЖЦЗ.
6. Надайте характеристику етапів впровадження концепції знань.
7. Охарактеризуйте Закон часу з позиції знань як циклічність еволюційного процесу розвитку.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 4

Тема 4. Сутність та формування економіки знань

Мета: засвоєння наукових засад у поясненні переходу від традиційної економіки до економіки знань.

Обговорення теоретичних питань:

1. Чому знання стали єдиним універсальним ресурсом сучасного виробництва?
2. Поясніть передумови переходу на економіку знань.
3. Охарактеризуйте категорію «суспільство знань» та «цифрове суспільство».
4. Охарактеризуйте моделлю DIKW у формуванні знань.
5. Охарактеризуйте модель SECI у формуванні знань.
6. Охарактеризуйте Модель Г. Хедлунда у формуванні знань.
7. Охарактеризуйте головні проблеми на шляху розвитку економіки знань в Україні.

8. Побудуйте рейтинг країн за чинником рівня знань.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 5

Тема 5. Міжнародні корпорації як джерела та носії знань

Мета: засвоєння теоретико-практичних засад діяльності ТНК

Обговорення теоретичних питань:

1. Наведіть основні етапи становлення ТНК, як інформаційного потоку.
2. Визначте головну мету функціонування ТНК в інформаційну еру.
3. Поясніть відомість між ТНК та глобальних компаній з позиції знань.
4. Опишіть систему залучення чи набуття знань міжнародними корпораціями.
5. Поясніть еволюцію систем автоматизованого набуття знань міжнародними корпораціями.
6. Опишіть відомі вам фази обробки знань міжнародними корпораціями.
7. Поясніть інтелектуальний аналіз даних як генерування нових знань міжнародними корпораціями.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 6

Тема 6. Знання як вирішальний фактор конкурентоздатності міжнародної корпорації

Мета: засвоєння процесу переходу конкурентоздатності від продуктів товарів до знань

Обговорення теоретичних питань:

1. Сутність конкурентоздатності з позиції знань.
2. «Закриті» знання (патенти, ліцензії) як чинник формування потенційної конкурентоздатності підприємства у міжнародному бізнесі.
3. Конкуренція між знаннями – проблеми та наслідки.
4. Протиріччя знань як суспільного процесу та конкуренції як ринкових відносин.

5. Конкуренція у знаннях з позиції науково-теоретичних шкіл.
6. Суспільні знання та політична конкуренція.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 7

Тема 7. Система підбору та кадрового забезпечення міжнародної корпорації

Мета: засвоєння принципів та методів підбору працівників у міжнародних корпораціях з метою формування прикладних знань.

Обговорення теоретичних питань:

1. Структура та функції відділу, який відповідає за комплектацію працівників корпорації.
2. Основні принципи та підходи у пошуку претендентів на вакантні посади і оцінка їх знань.
3. Процес навчання власних кадрів у міжнародних корпораціях.
4. Інтелектуальний капітал та умови його залучення у міжнародні корпорації
5. Сценарії розвитку залучення фахівців у міжнародні бізнес-структури.
6. Наведіть приклади підбору кадрів у інформаційних корпораціях (Apple, Google, Microsoft).

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 8

Тема 8. Концепція місії міжнародної корпорації та система формування знань

Мета: засвоєння процесу формування місії корпорації як основи генерування майбутніх знань

1. Поясніть сутність, зміст та завдання міжнародної корпорації.
2. Наведіть приклади місії відомих вам міжнародних корпорацій
3. Вкажіть специфіку сформованих корпораціями знань, що відповідають їхнім місіям.
4. Порівняйте процес формування місії та процес формування знань в міжнародній корпорації.

5. Поясніть твердження: «Місія – це проявлена концентрація знань корпорації».

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 9

Тема 9. Підходи в управлінні знаннями в міжнародній корпорації

Мета: усвідомити специфіку розробки та реалізації міжнародних екологічних програм та проектів.

Обговорення теоретичних питань:

1. Охарактеризуйте загальний процес управління знаннями в міжнародній корпорації.
2. Перерахуйте основні структурні підрозділи, що формують проривні знання міжнародної корпорації.
3. Які вам відомі механізми формування знань в міжнародних корпораціях?
4. Менеджмент знань – сутність та його функції у міжнародному бізнесі.
5. Кон'юнктура знань: попит, пропонування та механізм їх взаємодії.
6. Вплив корпоративної культури на процес управління знаннями

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 10

Тема 10. Боротьба знаннями

Мета: засвоєння основних конфліктних моментів щодо формування та реалізації знань у сучасному суспільстві.

Обговорення теоретичних питань:

1. Поясніть сутність та зміст суспільних знань капіталістичного способу виробництва.
2. Поясніть сутність та зміст суспільних знань соціалістичного способу виробництва.
3. Поясніть сутність та зміст суспільних знань змішаної форми виробництва.
4. Роль сфери навчання у процесі формування знань міжнародної корпорації.
5. Внутрішнє навчання в міжнародній корпорації як невід'ємний процес формування знань.

6. Державна освіта та запити корпорації до претендентів на відкриті вакансії.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 11

Тема 11. Міжнародні корпорації як етап формування суспільства знань.

Мета: розуміння ролі ТНК у розвитку знань суспільства

Обговорення теоретичних питань:

1. Процес наукових досліджень у міжнародних корпораціях та їх результативність.
2. Нівелювання національних інтересів міжнародними корпораціями у формуванні знань
3. Процес Відкриття корпоративних знань для широкого доступу
4. Міжнародна торгівля знаннями етичні проблеми розвитку суспільства
5. Технополіси як механізм залучення корпоративних знань у національну економіку
6. Методи та форми наукової співпраці к взаємообмін знаннями.
7. Роль військових знань у сучасному світі та пріоритет загального роззброєння.

Перелік орієнтовних тем для індивідуальної науково-дослідної роботи студента

1. Інформаційні технології та їх роль у формуванні знань.
2. Результати та ефективність економіки знань.
3. Механізм документування знань.
4. Організаційна структура формування знаннями.
5. Доцільність та наслідки боротьби знань.
6. Застосування Інтернет-технологій для інструментальної підтримки процесів планування та управління діяльністю міжнародної корпорації

7. Зовнішньоекономічні відносини та їх специфічність у реалізації знань.
8. Міжкультурний обмін як передача та заохочення знань.
9. Цифрова економіка, її інформаційне та ресурсне забезпечення і пріоритету розвитку.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Антоненко В. М., Мамченко С. Д., Рогушина Ю. В. Сучасні інформаційні системи і технології: управління знаннями : навч. посіб. Ірпінь. 2016. 210 с.
2. Аппело Ю. Agile-менеджмент: Лидерство и управление командами. Юрген Аппело; пер. с англ. М. : Альпина Паблішер, 2018.
3. Захарчин Г. М. Управління знаннями на інноваційній основі. *Стратегія економічного розвитку України*. Зб. наук. праць. Київ. 2011. № 28. С. 128–134.
4. Мариничева М. К. Управление знаниями на 100%: Путеводитель для практиков. М. : Альпина Бизнес Букс, 2008.
5. Мартиненко М. В. Розвиток системи організаційних знань: професійно-освітній аспект : монографія. Харків : Александрова К. М., 2016. 342 с
6. Маслов А. О. Інформаційна економіка: становлення, структура та теоретичне осмислення : монографія. К. : Аграр Медіа Груп. 2012. 432 с.
7. Наливайко А. П. Стратегічне управління знаннями підприємства: монографія. Держ. ВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". Київ : КНЕУ, 2014. 445 с.
8. Савченко В.А. Управління розвитком персоналу : навч. посібник. Київ. 2002. 351 с.
9. Приймак В. Управління знаннями : підручник. К. : Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2019. 240 с.
10. Ус Г. О. Теоретичні основи та проблеми управління знаннями в соціально-економічних системах: Черкаси : Східноєвроп. ун-т економіки і менедж., 2012. 327 с.

11. Armando Malheiro Handbook of Research on Knowledge Management for Contemporary Business. IGI Global; 1 edition (May 25, 2018). 438 p.
12. Barbaroux P., Attour A., Schenk E. Knowledge Management and Innovation: Interaction, Collaboration, Openness. Wiley-ISTE, 2016. 130 p.
13. Chang S. K. (Editor). Handbook of Software Engineering and Knowledge Engineering. Vol 1: Fundamentals Vol 2. *Emerging Technologies*. World Scientific Publishing Co. Inc., 2002.
14. Dopico J. R. R., de la Calle J. D., Sierra A. P. Encyclopedia of artificial intelligence. New York : Information Science Reference (1677), 2009.
15. Gabor A., Ko A. (eds.) Corporate Knowledge Discovery and Organizational Learning: The Role, Importance, and Application of Semantic Business Process Management. Springer, 2016. 180 p.